

СУТНІСТЬ ФІНАНСОВОЇ ДІАГНОСТИКИ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

Мікуліна М.О.

Кандидат економічних наук

Сумський національний аграрний університет

Одним із найважливіших напрямків фінансової політики підприємств на сучасному етапі є формування стратегії формування фінансових ресурсів, яка повинна бути спрямована на забезпечення зростання прибутку, мінімізацію фінансових ризиків, забезпечення необхідної ліквідності. Вирішення цих питань у період розвитку ринкових відносин є однією із важливих умов діяльності підприємств, досягнення стійкого і збалансованого їх розвитку.

Розвиток ринкових відносин та особливості умов сьогодення потребують невідкладного вирішення проблем в галузі сільського господарства з питань підвищення ефективності виробництва та конкурентноздатності продукції вітчизняних сільськогосподарських товаровиробників. Разом з тим на сьогодні відчувається нагальна потреба поліпшення методичних засад фінансової безпеки розвитку сільськогосподарських формувань з урахуванням їх галузевої специфічності та складних економічних умов трансформаційного періоду.

Фінансове забезпечення – вагомий складовий елемент фінансового механізму. «Фінансове забезпечення відтворювального процесу – це покриття відтворювальних витрат за рахунок фінансових ресурсів, що акумулюються суб'єктами господарювання і державою». О. Кашенко вказує, що «...фінансування – це забезпечення необхідними фінансовими ресурсами витрат на розвиток сільського господарства, які здійснюються за рахунок власних коштів суб'єктів господарювання, асигнувань з державного бюджету

та інших фінансових джерел. Тобто, фінансування за таким уявленням має функцію грошового покриття витрат, можна розглядати як фінансове забезпечення процесу відтворення» [1, с.72].

Нестійкий фінансовий стан підприємств є причиною неплатоспроможності, погіршення фінансових показників, що призводить до незапланованих втрат, не досягнення необхідного фінансового результату або банкрутства.

Своєчасна оцінка фінансової безпеки сільськогосподарських формувань є передумовою запобігання фінансових загроз і негативних фінансових явищ у виробничій діяльності сільськогосподарських формувань, захисту їх фінансових втрат, а в подальшому стабілізації діяльності сільськогосподарських формувань і розвитку в умовах конкурентного економічного стану.

Фінансовий стан формувань, як вже зазначалося, значною мірою залежить від рівня ефективності використання ресурсів, що вимагає детальної оцінки та прийняття відповідних рішень. Численні ризики супроводжують діяльність формувань в умовах переходу до ринкової економіки. У групі фінансових ризиків за ступенем небезпеки вирішальну роль відіграє ризик зниження фінансової стійкості.

Фінансова стійкість – це результат діяльності, який свідчить про забезпеченість формувань власними фінансовими ресурсами, рівень їх використання та напрями розміщення. Вона тісно пов'язана з ефективністю виробництва а також із кінцевими результатами діяльності формувань. Зменшення обсягів виробництва, збиткова діяльність, висока собівартість продукції спричиняють втрату фінансової стійкості [2, с.28].

Ступінь допустимого рівня цього ризику визначається з урахуванням таких параметрів, як обсяг основних фондів, власного капіталу, виробничого потенціалу, а також рівня рентабельності. Чим більшим капіталом, зокрема власним, володіє формування, тим менш воно чутливе до ризику зниження фінансової стійкості. У процесі формування ефективної політики управління

цим ризиком особливу увагу слід приділяти профілактичним заходам (уникнення, мінімізація, локалізація та поділ ризиків), системі внутрішнього страхування [4, с.404]. .

Фінансова безпека сільськогосподарських формувань має включати в себе не тільки оцінку результатів діяльності господарюючого суб'єкта та своєчасний контроль за діяльністю сільськогосподарських формувань, але і фінансову діагностику, що має на меті виявлення відхилень від нормального фінансового стану і причин, що спричинили негативні процеси [4, с.135].

Система заходів внутрішнього страхування ризиків зниження фінансової стійкості має завданням забезпечити нейтралізацію негативних явищ у процесі економічного розвитку формувань. Основними можливими заходами тут є забезпечення компенсації можливих збитків за рахунок системи штрафних санкцій та формування системи додаткового доходу, резервування частини ресурсів [1, с.98].

Економічне зростання сільськогосподарського формування, незалежно від його форми власності, обумовлено ефективним використанням можливостей, що, в свою чергу, визначаються, зовнішнім і внутрішнім бізнес-середовищем. Головні умови комерційного успіху діяльності будь-якої бізнес-одиниці – своєчасне максимальне задоволення споживчого попиту на основі вдосконалення виробництва продукції, вивчення динаміки попиту та ринкової кон'юнктури, кваліфікованого управлінні діяльністю.

Важливими економічними умовами функціонування сільськогосподарських формувань є економічна самостійність, рентабельність, самофінансування, фінансова стійкість, ліквідність, безризикованість, відповідальність за результати фінансової та господарської діяльності. Для забезпечення цих умов кожному сільськогосподарському формуванню необхідно розробити певну економічну стратегію безризикованості. З цією метою слід, визначитись з чинниками ризикованості діяльності сільськогосподарських формувань; здійснити детальний фінансово-економічний аналіз; оцінити підприємницькі ризики, які

виникають на виробництві; визначити шляхи зниження ступеня ризику діяльності сільськогосподарських формувань.

Список літератури

1. Кашенко О.Л. Системне уявлення фінансів [Текст] / О.Л. Кашенко. – Суми: Видавництво «Довкілля», 2001. – 98 с.

2. Мікуліна М.О. Фінансова діагностика сільськогосподарського підприємств: можливості традиційного підходу [Текст] / М.О. Мікуліна // Вісник СНАУ. Серія «Фінанси і кредит». – 2005. – №1. – С. 26-34.

3. Мікуліна М.О. Фінансова безпека розвитку сільськогосподарських формувань/ М.О. Мікуліна, Ю.В. Скрипник // Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія „Фінанси і кредит”. – 2007. – №2. – С. 132-137.

4. Оцінка, аналіз, планування фінансового становища підприємств [Текст]: науковометодичне видання / За ред. проф. А.В. Чупіса. – Суми: Видавництво «Довкілля», 2011. – 404 с.